

Keress meg minden lila kérdést, kutass utána a válasznak, és küldd be a szerkesztőségbe. Havonta három könyvjutalmat sorsolunk ki!

Szervusztok, kedves gyerekek!

A nevem Kószabósza. Régi barátotok vagyok, a Napsugár kószáló kissárkánya. Szeretettel köszöntöm a tanítókat, szülőket, nagyszülőket is, hiszen segítségük nélkül a Napsugár nem jutna el hozzátok. Együttal el is kéreztetek titeket egy világkörüli utazásra. Velünk jön húszezer gyerek és a felnőttek közül azok, akik nem nyafognak, bátrak és vidámak.

A Napsugár-hajóval utazunk. Csomagolni már nem maradt időtök, mert felhúztuk a horgonyt, de júniusig tartó kószabószálásunk során nincs is szükségetek másra, mint kíváncsiságra – és Napsugárra.

Első úticélunk

Japán

Neve azt jelenti: a felkelő nap országa. Zászlójukra is napot rajzoltak. A fehér mező a japánok számára igen fontos testi-lelki tisztaság jelképe.

Papírlámpások úsznak a folyón, csöndben nyílik a hibiszkusz virága. Rizspor pereg, selyemövek suhognak, tűzhányók mélyén kavarog a láva. Lányok tipegnek, szamurájkard villan, sötét haját bonyolult kontyba kötnek. A fájdalom, az öröm, a közöny kimért mosolynál sosem tűnik többnek. A felkelő nap földmorzsákra hinti fehér, vörös vagy rózsaszínű fényt, vagy üvegoszlop oldalán csodálja az acélsodrony merész ívelését, mert fegyelem az úr, s a technika agyafúrt ördöge Japánban angyal, csodát csodára halmoz, s megelégszik egy csöpp esővel, egy szem szójababbal.

László Noémi: Végletek

Japán több mint 3 000 szigeten, a Csendes-óceáni „tűzgyűrűn” fekszik, ezért gyakoriak a földrengések, a vulkánkitörések.

Legmagasabb, szent hegyük, a Fudzsi is vulkán. Legutóbb épp háromszáz éve, 1707-ben tört ki.

Ezer évig Kyoto volt Japán fővárosa. Hogy hívják a mait?

Japáné a világ második legnagyobb gazdasága. Elsők a műszaki kutatások, a robottechnika, az orvostudomány terén. Az országban 700.000 kutató él, az állam legtöbbet a fejlesztésre költ.

Fehér kesztyűvel, udvariasan préselik be a metróba a munkába igyekvő tókioiakat. A fehér álarc a fertőzést, a légszennyeződést szűri ki.

A modern Japán őrzi hagyományait. Még császáruk is van. Valódi hatalma nincs, mégis tisztelik. A mályvarózsa ünnepén a császári udvar ősi viseletében vonulnak fel.

Torii–sintoista szentélykapu, isten madarainak pihenőhelye.

Életük része a vallás. A sintoizmus lényege a védőistenek, az ősök és a természet szellemeinek tisztelete, a külső-belső tisztaság és a szertartások.

Zen-kert. A zen a buddhista vallás egyik irányzata. Meditáción, önmegtagadáson, fegyelmelen alapul. A zen békéje, rendje fellelhető a japán festészetben, költészetben, ikebanában, színházban, sőt a harművészetekben is.

Mi a neve az épületnek és a róla elnevezett tetőnek?

A díszes templomtető pereme azért görbül felfele, hogy a rajta lecsúszó démonok ne eshessenek le a földre.

A japánok életelve: tisztaság kint és bent, fegyelem, józanság. Takarékosak, szolgálatkészek, nyugodtak, gyakorlatiasak. Ugyanakkor jellemző rájuk az elmélyülés, a részletek kidolgozottsága. Minden kis részletben az egészet látják. Ember, természet és művészet tökéletes összhangba zökken a mindenséggel.

A virág a lakásban nem dísz, hanem jelkép. Az ikebanát, a virágrendezés szabályait minden leány éveig tanulja Japánban. A virágok mestere oktatja sok évezredes kódexekből éppen úgy, mint a teaceremóniákat a teamester.

A kabuki színház pompás jelmezekben drámai történeteket, erős érzelmeket ad elő.

A szamuráj a középkorban harcos uralkodó osztály volt, ma jelkép: félelmet nem ismerő, könyörtelen, de önfeláldozó harcos, a becsület és hűség megtestesítője. Kemény, egyenes, férfias, a szégyen helyett a halált választja.

Az újévi fehér papírszamuráj a tisztaság és erő jelképe.

Múlt a mában: Japánban az expressz-vonat orra szamuráj-sisakra emlékeztet.

A japánoknál a harc is művészet. Testi és szellemi szertartás a kendo, a karate, a kyudo, a judo is.

Hogy hívják a 2000 éves japán sportot, a kővérek birkózását?

A ház a japánokat valóban szolgálja. Változtatni lehet a formáját, terjedelmét. A falak félretolhatók, kiemelhetők. A ház és a kert, a szobák és a természet észrevétlenül átnyúlnak egymásba.

Csak az előszoba külső, köves feléig szabad menni utcai cipővel, ott papucsot kell húzni, és csak úgy léphetünk fel a lakás emelt szintjére. A nappali szoba tatamis (rizsszalma) padozatára pedig csak zokniban vagy meztláb szabad rálépni.

Az alacsony asztalhoz ülőpárnákra vagy láb nélküli székekre a férfiak törökülésben, a nők térdepelve ülhetnek.

A legtöbb japán lakásban nincs ágy, helyette a tatamira ágyaznak. Arra nagyon ügyelnek, hogy a fej nehogyan észak felé legyen, mivel északi irányba a halottakat ravatalozzák.

Kis széken ülve, mosdótájból bevizezik, beszappanozzák, majd leöntik magukat. Tisztán beleülnek a meleg vízű kádba, és 20-30 percig lazítanak. Semmi pénzért nem mondanának le erről, ugyanis kioldja belőlük az egész napi munka utáni fáradtságot. Ezután otthoni kimonójukban jóízűen elköltik vacsorájukat, és megtárgyalják a napi történéseket.

Szívesen iszogatnak mások társaságában gyenge rizspálinkát, szakét vagy zöld teát.

Az o-bentó, a házilag csomagolt ebéd igen népszerű Japánban. Rekeszes dobozokba teszik a sokféle ebédrevalót. Munkahelyen, iskolában, vonaton, színházi előadások szüneteiben nyugodtan előveszik az ételdobozt, az evőpálcikát.

Halásznép. Gyermeknapon annyi ponty alakú szalagot fúj a szél a tetőn, ahány férfi lakik a házban.

A rizs legfőbb táplálékuk. Szalmájából szőnyeget, kötelet, köpenyt fonnak. Ezt a hatalmas fonatot újévre, hálából a természetért készítették.

Hogy hívják a japán nők selyemköntösét?

Újévi szokás a cédulára írt kívánság.

Amiben egyezik a középkori Japán a maival, az a gyermekek mérhetetlen tisztelete. A japán felnőttek végtelen türelemmel és elnézéssel nevelik a gyerekeket. A kisgyereket sohasem verik, nagyon ritkán szidják meg, és szinte sohasem kényszerítik akarata ellenére semmire. Sajátos gyermeknevelési „eszköz” Japánban az édesség, a cukorka osztogatása.

A kisgyerekek öltöztetésének alapelve, hogy egy gyermek minél jobban fázik, annál egészségesebb lesz. Ezért a legnagyobb hidegben a fiúk rövidnadrágban, a lányok szoknyában járnak. A zokni viselése kényeztetés. A kabát, a sál és a sapka a gyerekeknél ismeretlen fogalmak, még nulla fok körül is.

Hogy hívják a japán papírhajtogatást?

Az első dolog, amit egy gyereknek Japánban meg kell tanulnia az, hogy a közösséghez alkalmazkodnia kell. A gyerek akkor rossz, ha megsérti a közösség normáit, és jó, ha úgy viselkedik, ahogy azt elvárják tőle. Ezt a felfogást oltja kicsi gyerekebe születésétől kezdve az anyja.

Egy kora tavaszi esős délután hazafelé menet megpillantottam Tosijukit, a család kisebbik fiát a tornácon.

- Keresel valamit? – kérdeztem tőle.
- Neem – szólt halkán –, csak itt vagyok.

Vacsorakor Tosijuki helye üresen maradt.

– Hát Tosijuki? Nem jön? – kérdeztem.

– Kint van.

Kiderült, hogy Tosijuki rosszkodott. A büntetés nem szobafogság volt, hanem kizárás a nyirkos tavaszi udvarra, és kizárás a közösségből. A kiközösítésnél nincs szörnyűbb dolog a japán ember számára.

A csoporthoz való tartozást különféle külső eszközökkel is erősítik. Az egyenruha viselése már óvodáskortól kötelező. A gyerekek büszkén viselik, hiszen a többieknek is olyan van. Sőt még a hátitáskájuk, a sport-szatyruk is teljesen egyforma.

Az iskolában a gyerekek és a tanár megtapsolják azt, aki először lesz kész a feladattal, vagy akinek sikerült a mászókán végigkapaszkodnia. A diákok az órákon csendesek és fegyelmezettek annak ellenére, hogy nincs büntetés, fenyegetés, verés.

Még a nyári szünidőben is sokszor napi hat órát töltenek a gyerekek az iskolában. Úszni, balettezni, angolórára, zeneórára vagy szépírást tanulni szinte minden gyerek jár.

Sok a csapatszellemű játék, nagy hangsúlyt kap a természetismeret, a matematika, a zene. Meg is látjuk ez világraszóló eredményeiken.

